

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Angleški kralj - naš gost

V nedeljo zvečer se je peljal skozi Slovenijo v Šibenik Edvard VIII.

Ljubljana, 10. avgusta.
V nedeljo zvečer se je angleški kralj Ed-
vard VIII. pri Jesenicah pripeljal v našo drža-
vo, obiskal za nekaj trenutkov grad Brdo, ki je
letno bivališče kneza-naměstnika, se nato peljal
naprej skozi vso Slovenijo v Zagreb in od tod do
jadranske obale, kjer se bo vkrcal na svojo
ladjo za svoje počitniško križarenje ob naši
obali. Sicer prihaja angleški vladar k nam ne-
uradno pod imenom Earl of Chester — čes-
terskega grofa, toda ta omejitev velja samo za to,
da ne bi vladarja nadlegovali z uradnimi spre-
jemi in ceremonijami, ki veljajo za uradne obi-
ske, marveč mu dovolijo, da nemoteno v popol-
nem miru uživa lepote našega Primorja.

Naša država in vse jugoslovansko ljudstvo
je na to počastitev, ki je edinstvena v naši zgo-
dovini in menda v zgodovini sploh, kajti le
redko so prihajali angleški vladarji dalje kakor
do Dunaja ali do Bad Gasteina, če omenimo
obisk deda sedanjega angleškega kralja Edvar-
da VII. pri rajnem avstro-ogrskega cesarju, ki
ga je ob prelomu stoletja prišel vabiti proč od
Nemčije v svojo protinemo trojevo.

Kako velikansko važnost pripisujejo An-
gleži sami temu dogodku, dokazuje neutešljiva
radoznost, ki je zajela vso Anglijo. Na dese-
tine tisočev fotografskih posnetkov naših kra-
jevskih lepôt, na tisoče člankov so zaprosile an-
gleške tiskovne in turistične agencije. Vse to
sedaj angleško časopisje objavlja dan za dnem.
Na tisoče in tisoče turističnih prospektov je
moralo v Anglijo, na desetine tisočev pisem, ki
sprasujejo o turističnih prilikah v naši državi,
je bilo treba v zadnjih treh tednih odgovoriti.
Z naše jadranske obale pa prihajajo poročila,
da so vsi hoteli in druga gostišča po naših ja-
dranskih obalnih mestih že dolgo zasedena od
angleških potovalnih agencij, ker hoče uprav
svet najbolj odlične angleške družbe svoje po-
čitnice preživeti v bližini svojega vladarja ob
našem morju. Leti in leta smo se trudili, da bi
v Angliji, ki je dežela bogatih turistov in za
katero se pulijo vse turistične države od Fran-
cije, Španije, Švice do Čehoslovaške in Italije,
sprožili zanimanje za naše prelepe kraje, ki so
v gotovih predelih lepši, kot jih premore vsa
Evropa. Z velikimi težavami se nam je od časa
do časa posrečilo, da smo spravili kakšen članek
v angleški tisk, a še ta je bil sramežljiv in ob
njem so Angleži zmajevali z glavami, češ, saj
ne bo res tako. Saj še ni dolgo od tega, ko je
neka večja angleška družba, ki se je po daljšem
potovanju po Egiptu in Sudanu odločila, da
obišče tudi »balkansko Evropo«, iz Trsta brzo-
javno naročilo pri nekij svojih prijateljih v
Ljubljani, naj pošljejo zadostno število kamel
in nosačev, da bo karavana lahko brez nadalj-
nih ovir krenila v notranjost države! Le redki so
bili Angleži, ki so nas poznali, a tudi nji-
hovim naporom se ni posrečilo, da bi bili prebili
led odklanjajočega nezanimanja, s katerim je
bilo ime naše države obdano na angleških
otokih.

Ta začarani krog okrog naše države, o ka-
teri so govorili, da leži na samih vulkanih, da
se v njej brez prestanka vrste državljanske voj-
ne, da pri nas ljudje za avtomobili streljajo in
hotelskim gostom režejo vratove, če ne, pa jih
na druge načine oberejo, je sedaj prebit. Je to
ena največjih zmag naše države, zmag, ki se
nam danes zdi prelahka, tako, da obstoja ne-
varnost, da je ne bi podcenjevali. Je to zmaga,
ki brez dvoma presega vse, kar nam je pribo-
rila vsa naša diplomatska spretnost. Ded Edvar-
da VIII., Edvard VII., ko je bil še prestolona-
slednik, je svoje dni na podoben način »odkril«
za Angleže letovišče Cannes na južni francoski
obali. Prestolonaslednikovemu prvemu obisku
je sledil takšen naval angleških turistov, da se
je Cannes razvil v eno največjih letovskih
mest v Evropi. Na podoben način je sedaj Ed-
vard VIII. v okoliščinah, za katere ne bomo ni-
koli dosti hvaležni, prišel »odkrivati«
za angleškega turistu našo prelepo jadransko obal,
ki ima še več naravnih pogojev kot pa Cannes,
da postane sploh turistiški raj Evrope, ako bomo
na višini in bomo znali položaj, ki ga nam je
tako nepričakovano ustvarila naklonjenost an-
gleškega vladarja, izkoristiti v turistične na-
mene. Pri tem tudi ne izpade sloves Slovenije.
Kje pa se je še kdaj v kakšni angleški reviji,
ki jo bere visoka angleška družba in bogati

bankirji s Cityja, čitalo na primer o naši dolini
Save od Jesenic do Podkorena, da je to »kra-
sota, kot je še nisem videl na svetu«, kakor se
izraža sir Humphrey Davis v reviji geografskega
zavoda, ki ga je naprosila, da sedaj, ko
Anglijo pretresa zanimanje za Jugoslavijo, ne-
kaj napiše o njenih lepotah.

Ko se sprašujejo, komu naj se zahvalimo
za to revolucijo v zanimanju za našo državo, ki
nam posebno v angleškem svetu nudi nedogled-
ne ugodne posledice za procvit naše turistične
industrije — da ne govorimo o ravno tako dra-
gocenih posledicah na drugih področjih, se nam
zdi, da moramo zaslugo zanj pripisati našemu
knezu-naměstniku Pavlu, ki je od mladih let
prijatelj angleške kraljevske družine, z njo po-
vezan s stoterimi leti mladostnih spominov,
ki so se jim zadnja leta še pridružile vezi krv-
nega sorodstva. Brata sedanjega kralja Edvar-
da VIII., princa Jurij in Henrik, sta bila že več-
krat njegova gosta v Belgradu in v Bohinju.
Knez-naměstnik Pavle je tudi po svoji izredni
duhovni kulturi in po svojih, angleškemu zna-
čaju prijetnih demokratičnih načelih lik, ki ga
sleheri Angleži smatra za vzor tudi svoje last-
ne kulture. Knezu-naměstniku je bilo torej lah-
ko pridobiti angleškega kralja za to, da je iz-
bral ravno Jugoslavijo za svoj počitniški odhiti,
tem rajši, ko je videl, kako se pod njegovim
modrim vodstvom razvija Jugoslavija v procvit-
ajočo državo, v kateri vladata red in mir, med
tem ko skoraj vsa ostala Evropa, tudi tista, ki
je bila na glasu po svoji visoki civilizaciji, pre-
življa nervozne pretresljaje. Jugoslavija postaja
otok mirnega, ustvarjajočega življenja sredi
razburkane Evrope. Ali ni Chester Beatty, pred-

sednik upravnega sveta rudniške družbe Trepča
Ltd dne 26. novembra 1935 na obnem zboru
delničarjev v Londonu dejal, »da se mora z
ogorčenjem dvigniti proti očitkom, da družba
investira denar v oddaljeni državi, kjer je vse
polno političnih negotovosti. Jugoslavija je da-
nes ena tistih držav v Evropi, ki je bila najbolj
obvarovana pred neredi, ki so razburjali ves
ostali svet zadnja leta. Anglija je izgubila vi-
soka premoženja v drugih večjih državah, v
Jugoslaviji pa so z nami pošteno ravnali in raz-
vijati smo se mogli v cvetoče podjetje vsled
splošnega reda v njenem notranje- kakor zuna-
njepolitičnem življenju.«

Osebnost kneza-naměstnika, ki njegov mir-
ni, uravnoteženi duhovni lik spoštuje ves kul-
turni zapad, lepote naše zemlje, vzoren red in
mir — državi, gostoljubnost našega ljudstva,
vedno bolj pristrane gospodarske zveze med Ju-
goslavijo in Anglijo, vse to so velike, dragocene
pozitivne odlike, ki so nam priborile naklonje-
nost angleške kraljevske družine in ki so nam
za vso bodočnost pridobile tudi naklonjenost
angleškega državljanstva, pa naj prihaja k nam
kot turist, kot trgovec ali v katerikoli drugi
obliki.

Vsa država je ponosna na svojega visokega
gosta, ki je vladar največje države na svetu in
v zgodovini. Vse jugoslovansko ljudstvo, a še
prav posebej mi Slovenci, ki prebivamo na raj-
sko lepi zemlji, se bomo potrudili, da bodo Ed-
vard VIII. kakor tudi njegovi državljani odnesli
s seboj tople in odlične spomine na nas, da bodo
postali naši stalni gostje in da bo leto 1936 v
mnogem pogledu pomenil pomemben mejnik
v odnosih Jugoslavije in Anglije.

Skozi Slovenijo na Jadran

»Ponedeljski Slovenc« je podrobno poročal o
potovanju angleškega kralja Edvarda VIII. skozi
Slovenijo v nedeljo zvečer. Edvard VIII. je prišel
v našo državo na Jesenicah, se peljal do Kranja,
kjer je izstopil in šel na grad kneza-naměstnika
Brdo. Na Brdu je ostal le nekaj časa in se potem
peljal z dvornim vlakom dalje skozi Ljubljano do
Zagreba, iz Zagreba pa takoj dalje proti Šibeniku,
kjer se je vkrcal v svojo jahto. V naslednjem naj-
novejši poročilu o bivanju angleškega kralja v na-
ši državi.

V Šibeniku

Šibenik, 10. avg.

Davi ob 5.15 je prispela v šibeniško pristani-
šče jahta »Nahlin«, da sprejme angleškega kralja
Edvarda VIII. Spremljal jo je rušilec »Gloiran«.
Rušilec se je ustavil pred vhomom v pristanišče,
jahta pa se je pripeljala do pomola kralja Alek-
sandra v vzhodnem delu trgovskega pristanišča
proti Mandalini. Na istem pomolu je čakal tudi
angleški rušilec »Grafton«. Jugoslovanski rušilec
»Dubrovnik« se je vsidral v istem delu pristani-
šča nekoliko od obale proč. Razen teh sta bili v
pristanišču mala jahta »Leander« z angleško voja-
ško zastavo in jahta »Rijon« z zastavo angleške
trgovske mornarice. Na tej so se nahajali ameri-
ški turisti.

Trgovsko pristanišče je bilo izpraznjeno. Pri-
puščeni so bili samo zastopniki domačih in tujih
listov in fotografski reporterji. Na koncu trgo-
vskega dela obale proti pomolu so bile razvrščene
goste vrste meščanstva. Pomol kralja Aleksandra
je bil deloma posut s peskom. Rdeče preproge so
bile položene od pomola do kraja, kjer se konča-
jejo tratišnice, kajti kompozicija »dvorne vlake
se je morala ustaviti na drugi strani postaje, ne
pa na postaji sami, in sicer v bližini obale pri po-
molu kralja Aleksandra.

Danes je napočil krasen dan. Morje je prista-
nišču je bilo mirno. V pristanišču, ki so z vseh
strani prirodno zaprti kakor jezero, so že od 8
dalje rezali valove beli motorni čolni angleške in
jugoslovanske mornarice, kakor tudi čolni šibeni-
ške Krke in mnogi zasebni čolni. Čim bolj se je
blížal prihod vlake, tembolj se je mesto odevale
v državne zastave. Vse trgovske ladje v pristani-
šču so že razobesile svečane zastave. Visoko na
nebu je krožilo vedno letalo letalske šole v Vo-

diču, nakar se je spustilo na morsko gladino. Mnogi
že so se čedaje bolj zgrinjale k obali in napol-
nile palube trgovskih ladij.

Ob 8.37 je prispel na tratišnice ob obali izvid-
niški vlak. Tu je bil razvrščen oddelk angleških
vojakov. Slišali so se pozdravni strelji možnarjev
s šubičevca. Ob 8.50 je prispela kompozicija dvor-
nega vlake, ki se je ustavila na tratiščah ob obali
Makale.

Nekoliko minut nato je izstopil angleški kralj
Edvard VIII. Pozdravila sta ga namestnik povelj-
nika mesta topniški major Dimitrijevič, v imenu
rušilca »Grafton« pa mu je poročal angleški čes-
tnik Pert. Ko je angleški kralj stopil iz vagona, so
se z vseh strani začeli oglašati navdušeni živi
Zdravo! Angleški kralj se je s svojim spremstvom
napotil na pomol kralja Aleksandra, kjer ga je

Neutrnost velesil o Španiji

Naj začne sovjetska Rusija

Pariz, 10. avgusta. b. Poročila iz Španije si
še vedno nasprotujejo. Obe stranki izdajata zelo
optimistične vesti in obe naznanjata skorajšnjo
končno zmago.

Z guadarramske fronte javlja vlada, da je dobro
zgradila svoje položaje in temeljito organizirala
borbo proti nacionalistom. Končni borbi se ne bo
več moglo izogniti in je to le vprašanje par dni.
Posebno je težak položaj nacionalistov v Saragosi,
Huesti in Oviedu, katera mesta se bodo morala
udati v najkrajšem času. Vlada še javlja, da so
njene čete vzhodno od Satajoza potokle naciona-
liste in zasedle to mesto. Ekspedicija na Bale-
arske otoke se je posrečila toliko, da so vladne
čete zasedle otok Ibiza, zasedanje ostalih otokov
pa se vrši sistematično. V Aragoniji nadaljuje
ofenzivno vladna milica in so bili nacionalisti potol-
čeni na več krajih. Razen tega je akcija proti Oviedu
v polnem teku. V Madridu je bil večer mir, toda
po 23. uri ne sme nihče na ulice do 6. jutraj.

Nacionalistični uporniki pa trdijo, da se po
načrtu razvija njihova ofenziva proti Madridu. V
službenem komuniqueju se navaja, da se je gene-
ral Francu posrečilo prepeljati iz Maroka zadostno
število čet, da bodo do konca izvedli državljansko
vojno. Večera popoldne je prišlo novih 3000 ma-
roških vojakov v Algeciras. Južna nacionalna vojs-
ka generala Franca razpolaga z zadostnimi mno-
žinami municije in vojnega materiala, posebno pa
je močna v modernem zračnem orožju. V južni Špa-
niji so nacionalistične čete zasedle mesto Toria del
Rio in postrelile večje število pristašev vlade. Na
severni fronti pa se pripravljata ofenziva generala
Molleja proti Iruni in San Sebastianu.

Vladna poročila:

„Pred zlomom upornikov...“

Alicante ob morju, 10. avgusta. AA. Havas
poroča: Predsednik španskega parlamenta Mar-
tinez Barrio in generalni tajnik le pokrajine sta
sprejela posebno dopisnika Havasa in mu iz-
javil, da ve glavnih krajih pokrajine Albacete, Ka-
stilije in Murcije vlada red in mir. Dalje sta po-
udarila, da vlada organizira ojačenja svojih front.
Redne čete in miličniki se odposiljajo tja, kamor
to odredi vlada v Madridu. Jaz sem prepričan, da
v tem trenutku že prisostvujemo likvidaciji upor-
niškega pokreta, je izjavil Barrio. Največja težava
upornikov je v tem, ker ne vedo, kako bi se
predali, dasi so že prepričani, da so slabo kon-
čali. Menim, da uporniki ne bodo bombardirali
Madrid in to iz razloga, ker nimajo sredstev.

Na vprašanje dopisnika, če misli madridska

Kralj Edvard VIII. v uniformi častnika škotske garde

čakala jahta. Tu ga je pozdravil poveljnik ladje
Doy. Ob 8.55 je angleški kralj odšel na jahto in si
jo ogledal. Nato se je vrnil v vlak, da zajtrkuje.
(AA.)

Kralj je bil oblečen v navadno letno obleko z
modro srajco. Bil je brez klobuka. V njegovem
spremstvu se nahajajo lord Mountbatten z gospo,
lord Brownson z gospo, Earl of Dudley, lady Cu-
nard in lord Sefton. V eni uri je bila vsa prtljaga
prenešana iz vlaka na jadrnico.

Iz vlaka se je po zajtrku kralj vrnil na jahto,
kjer je pregledal čete. Nekoliko pred 11. uro je
angleški vladar zopet prišel z jahte na obal in
se razgovarjal s prisotnimi zastopniki oblasti in
drugimi odličniki, posebno z angleškim konzul-
lom v Splitu, Peričem. Angleški kralj se je pri
tem razgovoru, ki je trajal četrt ure, posebno za-
nimel za Šibenik in okolico ter za naš turizem.
Veliko se je zanimal tudi za to, ali prihajajo an-
gleške bojne ladje v naše luke. Na vse to so mu
dali točne informacije.

Angleški kralj se bo verjetno prve dni nahajal
na morju okrog manjših otokov. Rad bi v miru
užival svoj dopust. Verjetno bo del časa ostal na
enem izmed malih otokov in se bo tam bavil z ri-
bolovom in kepanjem.

vlada pospešiti svojo akcijo proti upornikom, je
Barrio odgovoril: Verjetno! Zapomnite si, če pa-
de samo en stolp upornikov, padejo vse trdnjave
upornikov in to Sevilla, Brusos in Saragosa. Po
vprašanju, če bo republika po zmagi ohranila se-
danji značaj, je Barrio odgovoril, da noče de-
lati nobenih prognoz, vendar pa je izjavil, da
naj svet ve, da so republikanci republiko inteli-
gentno vodili v najtežjih trenutkih. Bodite pre-
pričani, da bomo tudi po zmagi republiko vodili
inteligentno s sodelovanjem vseh strank ljudske
fronte.

Havas poroča iz Madrida: Notranje minist-
stvo objavlja, da so neresnične vse vesti, ki jih
širi radio v Seville. Ministrstvo objavlja tudi po-
drobnosti o obupnem položaju v taboru upor-
nikov Burgozu. Poročilo pravi, da po ulicah leže
trupla mrličev. V Valadolidu je upornikom zma-
njkalo bolničarskih potrebščin. Med uporniki se po-
javlja želja za brezpogojno predajo. Da bi dvignil
moralo svojih čet, je poveljnik upornikov čel v
Valadolidu objavil vest, da so čete generala
Molle vkorakale v Madrid. Ob koncu se pravi v
poročilu, da v vseh mesli, kjer ima vlada premoč,
vladata red in mir. Ob koncu se objavlja, da ni
treba več ugaševati električnih luči ob 22. uri.

V Madridu ustrelili ministra

Pariz, 10. avgusta. b. »Le Jour« in »Echo de
Paris« javljata iz Madrida, da so levičari usre-
lili bivšega notranjega ministra Miguela Maura,
ki je bil dvakrat minister v španski republiki.

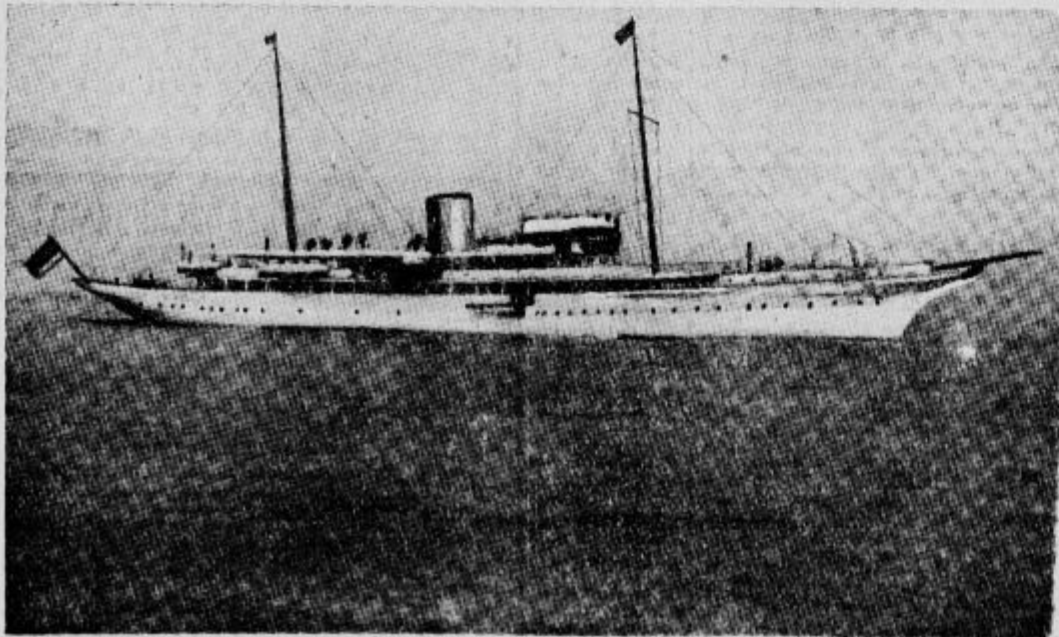
Poročila upornikov:

„Vlada na begu v inozemstvo...“

Pariz, 10. avg. c. »Le Jour« poroča iz Seville,
da je general Franco ob portugalski meji vpostavil
zvezo med svojimi četami in četami generala Mol-
le. Med obema generaloma je sedaj vpostavljena
direktna telefonska zveza. V Francovem štabu
prevladuje prepričanje, da bo Madrid padel naj-
kasneje 15. avgusta.

London, 10. avgusta. AA. Reuter poroča da-
nes, da je položaj upornikov na bojišču Sierra Gua-
darami mnogo slabši, kakor so znanje dni mislili.
Uporniki niso mogli zavzeti Vadaraz, ki je važno
oporišče vladnih čet. Vladno topništvo in letal-
stvo je zelo aktivno in neprestano obstrejuje upor-
nike. Mislijo, da uporniki ne bodo mogli dolgo
držati sedanjih postojank in vztrajati pri svojih de-
sedanjih načrtih.

Nadaljevanje na 2. strani zgoraj.

Kraljevska jahta Nahleen v šibeniškem zalivu

Otroška jubilejna slavnost v Stični

Otroci navdušeno pozdravljajo priljubljenega nadškofa dr. Jegliča, ki prihaja med nje.

Stična na Dolenjskem, kjer že 800 let prebivajo očetje cistercijani — z malo izjemo v jožefinski in pojožefinski dobi — se pripravljajo na slovesno proslavitev svojega jubileja, ki je redek celo v zgodovini držav, še bolj pa redek v zgodovini ustanov. Osemstoletnica je možna samo pod okriljem tako močnega organizacije, kakršna je katoliška Cerkev.

Uvod v proslavo jubileja Stične je bil v nedeljo z otroškim slavljem. Obširno poročilo o tem slavlju je priobčil »Ponedeljski Slovenec«. V Stični se je zbralo 5000 otrok, do 14 let starih, ki so v nedeljo jutraj napravili močnega spreveda proti samostanu ter so nato napolnili cerkev. Pomemben govor pa je imel stiški opat dr. Avguštin Koštelec, ki je mladini zlasti polagal na srce, naj utrdi svoje sklepe, ki jih je napravila na lanskem evharističnem kongresu, to je življenje presvete Evharistije, udanost Cerkvi ter molitev za sv. očeta, za kralja Petra II., za domovino, za škofa, za starše, za vse vzgojitelje in dobrotnike. Med službo božjo je bilo skupno sveto obhajilo. Nadškof

dr. Jeglič je obhajal več sto otrok, ostale pa so obhajali drugi duhovniki.

Po službi božji se je mladina zgrnila na travniku za cerkvijo, kjer je gledala igro »Potujoči križ belih menihov«, ki jo je spisal in režiral cistercijan o. Metod Turnšek. Ta igra simbolično kaže prihod belih menihov v Stično. V igri so uspešno nastopili domači otroci, fantje in dijaki. Pri igri so sodelovali tudi domači trobentači. Vsa množica otrok pa je vneto sodelovala pri hvalnicah Mariji. Gledalci so bili vsemerno v toplu pozdravljeni. Na tej otroški slavnosti je bansko upravo zastopal banov. nadzornik štrkelj.

Popoldne so bile litanije, ki se jih je udeležila tudi velika množica otrok. Stična je s to zelo posrečeno otroško slovesnostjo napravila lep začetek k svojim jubilejnim slovesnostim.

Pogled na množico otrok, zbranih na prostornih travnikih pri igri.

Zmagoslavje JRZ v Mariboru

V nedeljo je bil v Mariboru ogromen tabor JRZ, na katerem je najmanj 10.000 slovenskih fantov in moč — po nekaterih cenitvah tudi 15.000 — javno izpovedalo svojo zvestobo našemu voditelju dr. Ant. Korošcu. Obširno poročilo o tem taboru je priobčil že »Poned. Slovenec«. Tabora so se udeležili mnogi odličniki iz vrst JRZ, predvsem ministra dr. Krek in Gjura Jankovič, tajnik osrednje JRZ Franc Smodej iz Beograda, veliko zastopstvo JRZ iz Vojvodine, dalje dr. Leskovar, mestni župan dr. Juvan, podžupan Franjo Žebot in drugi mariborski odličniki. Dopoldne se je razvil po glavnih mariborskih ulicah močnega spreveda, v katerem je korakalo, oziroma se vozilo na kolesih okoli 10.000 moč in fantov.

Shod je bil v Ljudskem vrtu, katerega arena je

bila zasedena do zadnjega kotička. Predsednik shoda je predlagal ugodnosti brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu ter pozdravni brzojavki ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču in našem voditelju dr. Korošcu. Vse brzojavke so bile z navdušenjem sprejete, enako tudi pomembni govori ministrov Gjura Jankoviča in dr. Kreka, dalje govor gg. Smodeja, dr. Leskovarja, dr. Milerja, zastopnika kmetov g. Josipa Spindlerja, zastopnika delavcev in železničarjev g. Krištoviča in zastopnika obrtnikov g. Ivana Sojca. Ob zaključku zborovanja je bila sprejeta utemeljena resolucija, ki zlasti zahteva sodelovanje in enakopravnost Slovencev v vseh državnih in splošnih gospodarskih zadevah.

Nova nesreča na severni triglavski steni En celovski turist je mrtev, drugi hudo poškodovan

Mojstrana, 10. avg. Danes smo dobili obvestilo, da sta se v severni triglavski steni v nedeljo ponesrečila dva turista iz Celovca, in sicer eden smrtno, drugi pa je težko ranjen obležal v zlebu. V nedeljo se je odpravilo na severno triglavsko steno šest turistov iz Celovca, ki so plezali v dveh skupinah na steno, in sicer po trije in trije. Tik pred vrhom se je zgodila nesreča tako, da je v eni skupini omahnil najbolj izkušen turist ter strmoglavil na nižje ležečo skalo ter potegnil za seboj še drugega manj izkušenega turista. Prvi turist je obležal mrtev, drugi pa je padel tako, da je obležal s strtim prsnim košem, vendar pa še živ. Podrobnosti nesreče sicer še niso znane in ni mogoče še ugotoviti, kako se je ta nesreča prav za prav zgodila.

Nesrečo je opazil neki turist iz Hrušice pri Jesenicah, ki je že v nedeljo odhitel v Mojstrano ter aviziral reševalne ekspedicije. Takoj sta se odpravili reševalni ekspediciji, in sicer so jeseniški Skalaši odhiteli že v nedeljo zvečer ob pol 11 v steno, davi pa je odhitela reševati še reševalna ekspedicija SPD iz Mojstrane. V Mojstrano je prišel tudi eden izmed celovških turistov, ki je hotel obvestiti svoje smrtno ponesrečenega turista o nesreči, vendar pa mu to ni bilo mogoče. Turist, ki je prvi prinesel v dolino vest o nesreči, je mogel povedati le, da le-

žita mrtvi in težko oranjeni turist kakšnih 10 m pod robom stene. Do 6 zvečer se ni vrnila niti ena reševalna ekspedicija v dolino.

Ranjeni turist leži na Kredarici, mrtvi pa še vedno na kraju nesreče. Tudi imeni obeh ponesrečenih turistov do večera nista znani.

Vlomilec Bezenšek pobegnil

Kamnik, 9. avgusta.

Včeraj je »Slovenec« *poročal o dramatični aretaciji elegantnega vlomilca Janeza Bezevška iz Gornjega grada, ki so ga izsledili v Kamniku in po mnogih težavah aretirali. Ko ga je namreč stražnik izsledil in ga hotel odvesti na orožniško postajo, se mu je znani vlomilec iztrgal iz rok in v divji dirki skušal zbežati v zlato prostost. Slučaj pa je nanesel, da je na begu padel v roke orožniku in bil nato spravljen na varno.*

V petek jutraj ga je orožniška patrula iz Gornjega grada odpeljala v Gornji grad, da ga zasliši na orožniški postaji. Vlomilec je bil prav flegmatičen, kakor bi ga vse okoli njega nič ne brigalo. Na rokah uklenjenega so ga samo za trenutek pustili samega v sobi, zlikovce pa je porabil to priliko, da je uklenjen skočil skozi okno iz prvega nadstropja in urno pobegnil. Kljub marljivemu pozvedovanju in iskanju ga niso mogli izslediti. Lopov se je gotovo umaknil na varno in ga bo potreba pognala na nova vlomilska pota, na katerih bo spet padel v roke pravici.

Kočevski Slovenci se prebujajo

Važna narodno-obrambna prireditev kočevske Prosvete v Mozlju

Kočevje, 10. avgusta.

Večkrat se čuje docela napačno mnenje, da bodo nemški Kočevjarji počasi izumrli in da bo na Kočevskem kmalu vse slovensko. Kočevjarji so se in se deloma še v velikem številu izseljujejo, tudi njihov naravni prirastek je majhen, pa vendar je resnica prav nasprotna: Slovenci na Kočevskem se tudi v povojnem času še vedno asimilirajo in narodnostno umirajo. »Meine Eltern waren Slowenen,« *ti bo priznal pristojušo marsikdo na Kočevskem. Šola, cerkveni krogi, gospodarka podrejenosti, krošnjarstvo, politična prijateljstva z našimi jugoslovenci, stalen stik Kočevjarjev z Rajhom, naša prirojena odjenljivost, — so oni činitelji, ki pospešujejo ta za nas tako sramotni raznarodovalni proces.*

Pa še en činitelj slabša položaj na kočevskem ozemlju: naša lastna velika brezbriznost za te pozabljene, prezirane ljudi. Nekoliko se brigamo za Koroško, kjer morajo naši otroci nemško šolo obiskovati in po nemško peti in moliti. Prav isto se godi z našo mladino po Kočevskem: otroci slovenske krvi se vzgajajo v nemških šolah v nemške ljudi! Sicer je na vsaki šoli slovenski oddelek, a kaj, ko pa Kočevjarji tako dobro znajo našim ljudem zatreti vse sledi narodne zavednosti in dosledno poudarjati nauk: Klor je na Kočevskem rojen, je Kočevjar.

Da vzbudi in utrjuje v naših ljudeh narodno zavest, je sklenilo Prosv. društvo v Kočevju, da priredi zanje nekaj prireditev. Prva se je vršila v Mozlju v nedeljo, 9. avgusta, za Slovence te velike občine. Vabilo je prejela vsaka družina, ki

se še količak pristeva k slovenski ljudski skupnosti; vstopnine ni bilo, tako da je bila udeležba vsakomur omogočena. Udeležili so se v obilnem številu poleg skoro vseh domačinov tudi Slovenci iz drugih krajev: na okrašenih vozovih so se pripeljali iz Kočevske Reke, iz Stalcerjev, prišli so iz Spodnjega Loga in celo od Laz in Vilpe ob Kolpi. Samo da bi slišali slovensko besedo, se je zbralo nad 500 Slovencev. Prireditelj je bila na vrtu posestnika g. Janeza Lovšina. Vse potrebno za nastop so pripravili zavedni mozeljski fantje. Program se je začel s programatično pesmijo: »Slovenec sem,« *ki jo je zapel pod vodstvom svojega agilnega pevovodje g. Vilka Kuntare društveni moški zbor. Vrstile so se deklamacije mozeljske mladine. Krepko je nastopil Viktor Kotnik z Gregorčičevo: »Naš narodni dom;« *pogumno je povedala Francka Žnidaršičeva narodno pesem: »Pepelnici noči« *in zanosito povdarila: Le vstani, borni narod moj, do zdaj v prah teptan... Igralci so uprizorili Pregljevo enodejanko: »Ribičeva hči,« *ki je brezhibno uspela v vseh vlogah. Pevski zbor je pri ponovnem nastopu užgal najbolj s »Triglav, moj dom,« *ki so je mnogi pač prvič slišali. Vmesne točke je izpolnjeval društveni tamburaški zbor, ki je pod vodstvom svojega učitelja g. Kuntara prvič nastopil.*****

Vsi udeleženci so bili narodno-obrambnemu odseku Prosv. društva, ki je to tako uspešno manifestacijo organiziral, iz srca hvaležni. Za vse točke, posebno pa za to našo prelepo slovensko narodno pesem, katero ima v sebi moč, kakor kaže izkušnja, da dvigne iz narodne mlačnosti celo najbolj mlačne...

Volivno zmagoslavje na Vrhniki

Vrhnika, 10. avgusta.

Volilni boj je končan, zmaga je dobljena in danes so šli ljudje vse bolj zadovoljnih obrazov spet na svoje delo. Danes se prijatelji z vedrim nasmeškom pozdravljamo drug drugega. Treba ti je pogledati samo ljudi po trgu in po vaseh, pa vidiš, da se je zgodilo nekaj velikega, nekaj dobrega, kar je vilo tudi v teh hudih časih ljudem v žile novega poguma.

Še zadnja noč pred volitvami je bila burna. Poslanec Hočevar je nagnal v soboto zvečer svoje priganjance iz vseh kotov vrhniške občine v gostilno Mantova, kjer je še zadnjič napovedal svojo zmago in trobil svoje neslanosti. Njegov govor je bil poln osebnih napadov — celo težko očesno bolezen je očital enemu izmed naših — drznil si je postavljati na laž našega, Vrhnčanom tako dragega ministra dr. Miha Kreka, omalovaževal je našega voditelja dr. Korošca, napovedoval, da bo JRZ in Stojadinovičeve vlade v enem mesecu konec, hvalil se na vse pretege, toda slišal je tudi odgovore, ki so bili odločni, pa tudi z resnico prav nič skregani. V prostorni sobi je bilo več naših pristavev, ki jim ni bilo težko odgovarjati na Hočevarjeve neslanosti. Hočevar je zaključil shod z besedami trdnega prepričanja, da bo Vrhnika prihodnjega dne še enkrat odobrila njegovo politiko — kakšna je bila, ne bomo ponavljali — in da se bo JRZ, ki se sedaj napihuje, v nedeljo zvečer razpočila kakor žaba. Pred Mantovo pa so se medtem zbrali naši fantje z dekleti in zapeli nekaj lepih slovenskih pesmi.

Danes leži pred lepim weekendom pod cerkvico sv. Trojice razpočena druga žaba, ki je slišala včasih na ime JRKD, JNS, Pof itd. Zavžila je pravo, nepokvarjeno zdravilo naših glasov in je to zdravilo tako učinkovalo, da jo je nehalo napihovati.

Vso noč so patroljirale po Vrhniki in okolici naše patrulje, da so preprečile nakane nasprotnikov, ki so hoteli s številnimi letaki in vpitjem vzbuditi videz, da ima Hočevar še vedno oblast. Takoj ob 7 jutraj je bil na obeh voliških velik naval. Nasprotniki so zagrozili vsem od njih odvisnim delojemalcem s takojšnjim odpustom iz službe, če ne bodo volili Hočevarjeve liste. O tej gnusni volivni agitaciji bo gotovo spregovorila še oblast po volivnem zakonu in to brez kakšne zahrbtnje denunciacije. Vsi ti, pa tudi ostali zaslepljeni, so morali biti točno ob 7 na volišču, da bi takoj v začetku dvignili število Hočevarjevih glasov. Toda že okrog devetih dopoldne je bila lista JRZ na obeh voliških v večini. Naši ljudje so prišli na volišče po večini potem, ko so po svojih farah opravili nedeljsko versko dolžnost. Pred voliški je bilo ves čas zbranega mnogo ljudstva, ki je čakalo objav o razmerju glasov. Ob 11 dopoldne je imel Hren 180 glasov večine, ob 2 popoldne se je Hočevar skril nekam v tatišje in pustil na volišču svojega namestnika. V zgodnjih popoldanskih urah je že ponosno zaplapolala nad volilno pisarno JRZ narodna zastava, ob 5 popoldne je zavihrala v pozdrav novemu županu Hrenu državna trobojnica tudi že na starodavnem poslopju vrhniške občinske uprave. Ob 6 zvečer se je zablestela nad oknom pisarne JRZ številka 321, ki je pomenila razliko med Hočevarjevo in Hrenovo listo. Čeprav je moralo mnogo delavstva voliti pod pritiskom delodajalcev nasprotno listo — tudi delavci in uslužbenci nemškega graščaka Galle-ta so volili vsi Hočevarja, »Heil Hitler!« *— je vendar spravil Hočevar kljub vsem grožnjam t. t. d. skupaj le 460 glasov nasproti 781 našim. Če pomislimo, da so bili razni nasprotniki v prejšnjih letih skoraj vedno enako močni kot SLS, da je imel pri zadnjih nasilnih volitvah 1. 1933 Hočevar še skoraj 600 glasov večine in da so sedaj prav vse skupine nasprotnikov od skrajnih nacionalistov do najbolj zakrknjenih komunistov združile proti nam, je večerjšnji uspeh za vrhniške razmere tako velik, da ga mora biti vsakdo vesel. To družinsko nacionalistov in marksistov moram še enkrat poudariti, ker so jo pred volilci zagovarjali z gospodarsko nujnostjo, čeprav je današnje ponedeljsko »Jutro« *serviralo vseh 460 Hočevarjevih glasov že zopet stranki JNS in postavilo elegantnega poslanca Hočevarja še zadnjikrat na 1. ž.**

Nepozabni ostanejo vtisi močnega manifestacije, ki so jo Vrhničani in okoličani priredili novemu g. županu po končanih volitvah. Tudi iz srednjih občin so že v popoldanskih urah prihitali številni politični prijatelji na Vrhniko, tako zlasti Horjulec pod vodstvom g. Lončarja in Logačani, na čelu z g. Mačkom, ki je pripeljal s seboj tudi logaško godbo. Na Cankarjevem trgu je množica stalno naraščala. Zbrale so se pa poleg gostov na Vrhniki tudi vse naše vrle žene in dekleta in vsa mladina. Kdor je še kaj dvomil o povezanosti našega naroda s svojim voditeljem dr. Korošcem, ta bi moral gledati in poslušati vso to pestro množico med Cankarjevim spomenikom in cerkvico sv. Lenarta, kjer je vse, mlado in staro odmevalo v oglušajočih vzklilikih svojemu voditelju, ministru Kreku in novemu županu Hrenu. Točno ob pol 7 je raz okno okrajne sodnje razglasil volilni rezultat predsednik volilne komisije dr. Anton Milavec.

Stvarnemu poročilu o doseženih številkah je zbrana množica — nabrala se je že kakih 3500 ljudi — odgovorila s burnim pritrdjevanjem, nakar je predsednik volilnega odbora prebral brzojavke, ki jih je kr. organizacija JRZ odposlala ministrom dr. Stojadinoviču, dr. Korošcu in dr. Kreku, potem pa prosil novega župana, naj spregovori zbrani množici. Ko se je župan Hren pojavil na oknu, je nastalo tako ploskanje in vzklikanje, da več minut ni mogel do besede. Vrhnika godba, ki se je tudi že popoldne pripravila za pozdrav novemu županu, je intonirala drž. himno, nato pa se je razvil po vrhniških ulicah impozanten spreved. Na čelu so korakali trije zastavni fantje z narodnimi zastavami, ki so simbolično izražale povezanost Slovenije z mejami države. Za vrhniško godbo, ki je sledila zastavam, je korakal novi župan z vsemi odborniki in člani volilnega odbora, ki so bili deležni ves čas ovacij in so jih dekleta in žene obspavale s cvetjem, za njimi so junaško korakali naši fantje, tem je sledila logaška godba, njej pa še velika množica volivcev. Spreved je šel po glavnih ulicah in zavl nato na vrt Rokodelskega doma, kjer ga je pričakovala velika množica. Tu je pozdravil novega župana najprej načelnik gospodarskega odbora za vrhniški trg g. Andrej Opeka, nato je spregovoril navdušene besede g. Miha Benedičič, ki je ta dan vodil volilno pisarno, obema se je še enkrat zahvalil novi župan, ki je bil zopet deležen novih ovacij. Razvilo se je nato pravo narodno slavlje, ki je trajalo do poznega večera. Ko se je vrnil novi župan v Verd, kjer ima svoj dom, so mu tudi Virjani pripravili sprejem in ga je tam pozdravil g. Martin Dobrovoljc.

Tako se je končala ta lepa volilna nedelja na Vrhniki.

Slavne občinske volitve leta 1933 so se na Vrhniki takole izšle: Volivnih upravičencev je bilo 1709, volitev pa se jih je udeležilo 1209 ali 70.8%. JNS, nosilec liste g. Hočevar, je dobil 923 glasov ali 27 odbornikov, opozicija (g. Marolt) pa 367 glasov ali 3 odbornike. Pri volitvah v nedeljo pa je bil položaj z ozirom na število volivcev in volivno udeležbo skoraj isti, izid pa je bil popolnoma drugačen. Volivnih upravičencev je bilo 1718, volitev pa se jih je udeležilo 1241 ali 72.2%. G. Hočevar, ki je medtem postal poslanec, za občinske volitve pa ne več nosilec liste JNS, ki je ni bilo na izpregled, ampak nosilec »kmečko-delavske liste« *je dobil 460 glasov ali 4 odbornike, naša lista — nosilec g. Hren, pa je dobila 781 glasov ali 26 odbornikov. G. Hočevar je torej, odkar je zadnjič postal JNS župan in potem še Jeftičev poslanec, izgubil na borzi ljudske priljubljenosti 463 glasov, čeprav njegove sposobnosti gotovo niso nič manjše kakor so bile pred leti; če ga torej ljudje niso volili, ga pač niso volili zaradi njegovih političnih in kulturnih nazorov. Naša skupnost pa je pridobila 414 glasov, če tistih, ki so obakrat ostali doma, nikamor ne štejemo, ker res niso ne voda, ne krop. Vsem Vrhnčanom, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu, z veseljem čestitamo in jim želimo, da se odpočijejo od arditne borbe, ki se je vlekla že nekaj tednov. Nasprotniki so se menda zakleli, da ne smejo propasti in so napeli vse moči in s tem borbo tako poosttrili, da je bilo treba velike požrtvovalnosti in stalne pripravljenosti na nove iznajdbe in »knife,« *ki naj bi Vrhniko obdržali na starih vajetih. Pa se ni posrečilo, ker so resni kmetje in delavci volili g. Hrena, prenapeteži na levi in desni strani pa g. Hočevarja, ki jih je vabil tudi z izumetničenim imenom svoje liste.**

Še nekaj volivnih izidov

V občini Tržišče pri Mokronogu je lista JRZ med 449 volivnimi upravičenci dobila vseh 306 oddanih glasov. Druge liste tukaj ni bilo.

V Ajdovcu je bilo vseh volivnih upravičencev 219, od teh se je udeležilo volitev 167. Lista JRZ je dobila 139 glasov in 17 odbornikov, lista združenih nasprotnikov pa 28 glasov in 1 odbornika.

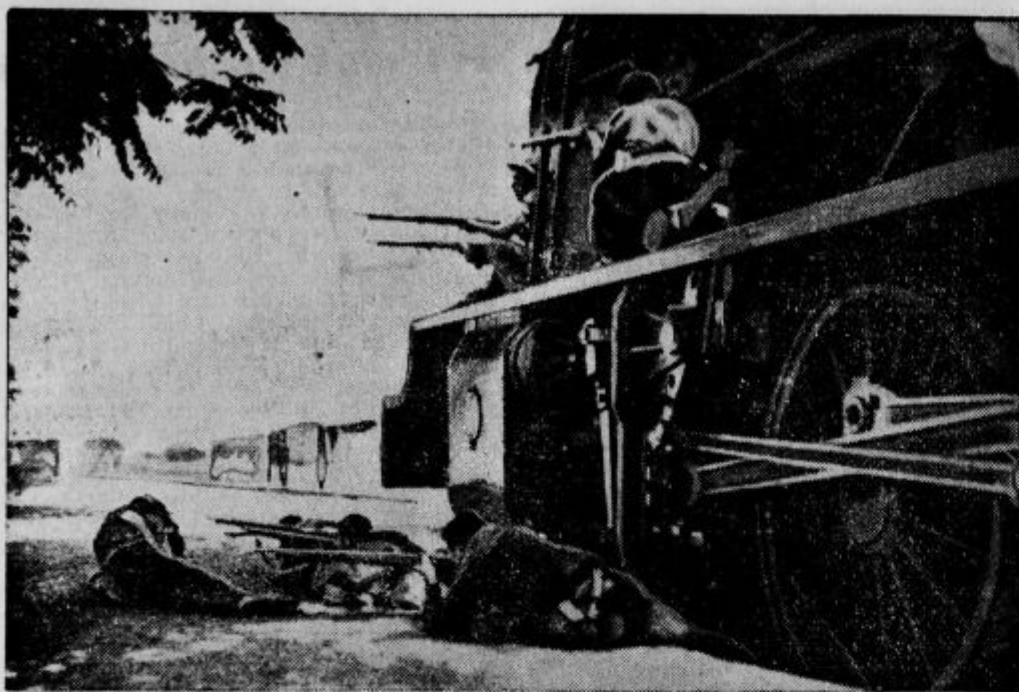
V Ambrusu se je med 296 volivnimi upravičenci udeležilo volitev 241 volivcev. Ker sta bili 2 listi JRZ, so bili vsi glasovi oddani tej stranki. Vidmarjeva lista je dobila 119, Šinkovčeva pa 122 glasov.

Na Selih pri Šumberku je bila samo ena lista JRZ. Izmed 153 upravičencev jo je volilo 111.

Nedeljske volitve so znova dokazale, da se JNS nikjer niti pokazati še upa in da slepomisi z raznimi nadetiimi naslovi nazivi in naslovi, ki naj pokrijejo njeno neslavno preteklost. Vendar pa je ljudem dovolj tega slepomiselnosti ter zato manifestirajo svojo slovensko in ljudsko voljo za stranko, ki jim je vrnila svobodščino ter si prizadeva rešiti tudi zavoženo gospodarstvo ter urediti državo tako, da bo zadosteno upravičenim zahtevam Slovencev, Hrvatov in Srbov.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Krvavi dnevi komunistov v Španiji

Strašno klanje v Španiji. Španski boji se neusmiljeno nadaljujejo. Na sliki je lokomotiva kot zaščita za strelce.

Pismo iz Madrida

Vsi tako zvani vladni privrženci v Madridu, ki sestojijo iz anarhistov, komunistov, raznih civilnih gard in podobnih, imajo to značilno potezo, da je pri njih malo vladnih, to je rednih vojaških čet. Skoraj vse vojaštvo je na strani takozvanih upornikov.

V sili so morali vse obrambno vodstvo prevzeti civilna in vojaška garda, carinski uradniki in policija, čeprav se je ta tudi že večinoma pridružila rednemu vojaštvu, to je: upornikom. Vse druge čete, tako zvana državna zaščita, pa so sestavljene iz delavcev socialističnih in anarhističnih delavskih zvez. Kar v naglici so jih poklicali pod orožje in jih za Madrid nabrali kakih 30.000 mož. Večina miličnikov je dobila tedaj sploh prvič orožje v roko in so jih morali kar v nekaj urah izuriti v uporabljanju orožja. Zatorej ni bil to samo slučaj, da se je tu in tam izprožil zdej pa zdej kak strel in to streljanje kar v slepo se je bolj in bolj ponavljalo. Tako so streljali vsi vprek in meščani so bili že radi tega razburjeni. Miličniki so pa koj zasumili, da jim preti kje kaka nevarnost in takoj se je začela morija. Veliko nedolžnih ljudi je bilo le radi vaje v streljanju — umorjenih.

Sale pa je bilo konec, ko so začeli s topovi obstreljevati madridske vojašnice in jih obmetavati letalci z bombami. Nihče ne bo pozabil dneva 12. julija. Po cestah so se začeli boji. Ljudi so zapirali, hiše preiskovali. Mesto se je bolj in bolj spreminjalo. Delavske zveze ljudske fronte so zasedle državna poslopja, palače in poslopja velekašev in plemstva, klubov in srank, zaplenile so samostane in zavode. Divja razkačenost miličnikov je planila na vse in vsakega, kdor ni bil levičar. Požgali so številne cerkve. Krčme in kavarnе so morale pogostiti miličnike brezplačno.

Madrid se je spremenil v vojno ozemlje. Vse mestno življenje je postalo življenje bojnega polja. Prehrane je manj in manj. Vlada noč in dan izdaja proglase, odredbe, ukaze, nagovore, poročila z bojišč. Poročila radia sploh ne prenehajo. Vmes godbe vseh vrst in bobnenje topov in smrt povsod okrog. Vsakemu proglasu vlade sledi — republikanska himna — neštetokrat na dan. Vsako uro poroča radio o porazu upornikov, o razkroju njih čet, o zmagah vlade.

Za zdej (pismo je od 3. avgusta) je v Madridu mir. A le navidezni, saj je to le mir pred viharjem. Na tisoče ljudi pa drhti od groze in strahu za bodoče dni. Ničesar ne vemo o svoji usodi. To čakanje nam ugonablja živce. Saj se ne bje boj le 70 km od Madrida — v gorovju Guadarama; saj je vsa Španija no samo bojišče! Upornikom ne pravijo drugače ko morilci, zločinci in podobno. Za konec si ne mislimo drugega ko hudo diktaturo. O svobodi, kakršno zdej napovedujejo, pač ne bo ne duha ne sluha.

Grozote navalov na cerkve

Angleški, laški in francoski listi objavljajo prefršnje podrobnosti o besenju cerkvenih roparjev: V vsej Barceloni je ostala ena sama cerkev, ki ni zgorela. Niti en križ ni ostal na oltarjih. Vse zlato in dragocenosti v cerkvah so po-

kradli. V cerkvi Srca Jezusovega so uničili orgle, mašna oblačila so raztrgali, dragocenemu Kristusovemu kipu, ki so ga sunili s podstavka, so odsekali glavo. Po drugih cerkvah so vse križe razbili in onečastili.

Kakor sporočajo angleški begunci iz Granade, so ondi razmesarili vse tiste, ki so o njih le sumili da so premožni. Civilno gardo, ki se je izjemoma zoperstavila ljudski fronti, so dobesedno iztrebili. Skoraj vse cerkve, ves okras v njih, vse podobe, klop; velike zasebne hiše in kolodvori, vse to je že eno samo pogorišče. Tudi po dvakrat so zažgali kako cerkev, da so bili slednjič prepričani, da je uničena. Tako se je n. pr. zgodilo v mestecu Ubrique.

Strašne stvari so se dogajale v noči med 18. in 19. julijem, ko se je raznesla vest o »fašistovskem« uporu v južnošpanskem mestu Ronda. Ze prvo noč so umorili 47 osebnosti v Rondi. Nato pa je tolpa zažgala vse cerkve razen stolnice. Zločinska druhal je divjala po cestah in je naravnost besno iztikala za duhovniki, ki so jih skoraj vse pomorili. (Tako pišejo listi »Times«, »Stampa« in »Intransigent«.)

Prva zlata kolajna za Japonsko. Japonec Tajima je s 16 m postavil nov svetovni rekord v troskoku.

Sprejem pri angleškem kralju. V buckinghamskem parku je te dni sprejemal mladi kralj Edvard nove goste. Pravkar se mu predstavi neka odlična dama.

Žrtve slepih nauk

V Španiji razsaja vojna dalje. Politiki se dozdeva ves potek dogodkov prepočasen, za človeška čustva pa se vrtijo dogodki vse prehitro, časih naravnost bliskovito. V dno duše te zadene, ko bereš, da je v teh bojih padla skupina 300 rudarjev. Po krčevitih bojih so padli za marksiste. Njih smrt bi bila vredna večje cene, kot pa padca za meščansko vojno. V sporočilu je bilo: rudarji. To zveni, ko da se je zgodilo v mirni dobi, sredi težkega, trdega dela. Če bi človek vedel, da so umrli za domovino, bi vsaj govorili o najbednejših in najzvestejših sinovih, ki so dali življenje zanjo! A tako moramo govoriti le o žalostni zmoti, ki so jo ti Marxovi pristaši z neštehtimi drugimi vred plačali s svojim življenjem.

Dedščina anarhista Ferreria se je strašno izjalovila! Če presojamo vse to glede na njegov uspeh, moramo dodati tudi končni obračun meščanske vojne. Ali so bili rudarji zares tako v šiski, da niso videli druge rešitve, ko pomoč radikalizma, ko to, da so se s svojo zemljo in srčno krvjo vdnjali Moskvi.

Če bi temu vprašanju pritrtili, bi zaeno ob-

sodili vse tiste, ki so imeli vsa sredstva v rokah, da bi bili omili socijalne krivice in bi tako rešili domovino. V zaupanju v Moskvo je hotelo biti teh 300 rudarjev s puškami in z ročnimi bombami računski postavka v računu svetovnih revolucijonarjev. Mrtvi so zdej in so neusmiljeno izbrisani iz tega računa. Saj drugače ne more biti, saj ni nobenega onostranstva in tudi ni nobene zvestobe preko groba pri teh osrečevalcih svetla, ki je njih voditelj Lenin v vseh svojih knjigah in zlasti v pismu svojemu agentu Noskovu dejal: »Res je tako, kakor pišemo v svojih knjigah: da ni nobenega človeka, ampak je le množica ljudi.« Tako se rdeči car ni izrazil le slučajno, marveč je to bistveni del njegovega popolnega zaničevanja ljudi, v čemer ga je tudi Stalin dosegel. Na tej podlagi je postavljena usoda milijonov in španski rudarji so dodali še iz svojega Vsota je temna, strahoviča veličina, ki zabriše mejo med vojno in mirom. Če bi bilo s temi 300 možmi zamrlo tudi socijalno vprašanje v Španiji, tedaj bi imela njih smrt vsaj kak pomen!

Prva zlata kolajna za Argentinijo. V borbi igre polo so zmagali Argentinci (bele srajce) zoper Angleže. (10:0)

Jubilej Montblanca Gorska 150 letnica

Dne 8. avgusta 1786, torej vprav pred 150 leti, se je posrečilo J. Balmau, vodniku v Chamonixu in benediktinskemu zdravniku dr. M. Paccardu iz Zeneve priti na vrh Montblanca, kamor dolje ni mogel še nihče priti. Balmau slovi za zmagovalca gore, a nekateri trdijo, da se s tem dela krivica Paccardu. Da pripada njemu ta čast, da bi imel spomenik v Chamonix-u, namesto, da ga ima Balmau, ali da bi bila vsaj oba skupaj upodobljena. Spor glede na čast prvega zmagovalca Montblanca se je v teh dneh tako poostri, da so ponoči celo napadli omenjeni spomenik in so Balmutu odlomili prst s sohe. Sicer so to poškodbo že popravili, a boj za pravega zmagovalca Montblanca le še ni uhlhlil.

Zavzeje najvišje evropske gore se ni le slučajno posrečilo, marveč izvira iz dolgoletnih vedno brezuspešnih naskokov na neznano kraljestvo ledenikov. Leta 1760 je de Saussures, ki je bil strasten hribolazec, obljubil visoko nagrado onemu, ki bi se mu posrečilo dobiti uporabno stezo na vrh Montblanca. Razni vodniki in hribolazci so se jako potrudili. A prvi poskusi so se končali tik na višini 4000 m. Leta 1784 sta se povzpeli profi vrhu dva vodnika in kantor ženevske stolnice, Bourrit in so dospeli do 4500 m višine. Le še 300 m je manjkalo do vrha, a zdelo se je, da je nemogoče priti tako visoko.

Jacques Balmau se je trudil tri dni in tri noči na drugi strani gore in je srečno odkril prehod Rdeče stene. To pot so odslej uporabljali vsi hribolazci, dokler niso odkrili lažje poti. — Balmau je gledal ves vesel vrhunec Montblanca pred seboj, zdelo se je, da ga le še majhno pobočje loči od njega. A hipoma so navalili sunki burje nani in po četrti noči se je vrnil domov.

Ze čez nekaj dni je moral Balmau spet proti vrhu. To pot z dr. Paccardom. Tedaj se je naskok posrečil. Dne 8. avgusta 1786 ob pol sedmih zvečer sta skupno prišla na Montblanc. Nepremagljivi hrib je bil premagan! Dr. Saussures, ki zasluzi tudi svoj del slave, saj je on dal vzpodbudo za naskok na Montblanc, je kasneje sam pripeljal na vrh. — A šele v 19. stoletju je začelo več hribolazcev prihajati na Montblanc. Neka Angležinja, miss Anabella Straton, je prva prišla pozimi na vrh, a l. 1904 ga je H. Mylius dosegel s smučmi. Dandanašnji ni nič posebnega dospeti na Montblanc. Saj celo pripovedujejo, da je neki Parižan prišel nanj v lakastih čevljih in trdem klobuku, kar pa seveda ni nikomur priporočal!

Če hočete vedeti...

Kako različni narodi pišejo? Stari Orki so pisali z desne proti levi, v drugi vrstici pa so začeli na levi in pisali proti desni in tako do konca. Kasneje so pisali le od leve na desno, kakor so pisali tudi Rimljani in drugi evropski narodi. Kitajci in Japonci pišejo od zgoraj navzdol, toda: Kitajci od desne na levo, Japonci pa od leve na desno. — Davni Mehikanci so pisali od spodaj navzgor. Od desne na levo pa se še dandanes piše: po hebrejsko, sirska, kaldejsko, turško, arabsko, perzijsko in tatarsko.

Katera žival je najhitrejša? Ne gazela, niti noj, ne zajec, — marveč pajek! Izračunali so, da napravi pajek v eni sekundi tolikšno pot, ki je stokrat daljša ko on. In ni je na svetu živali, ki bi se v eni sekundi mogla stokrat delj pomakniti, kakor je sama dolga! — Človek, ki je razmeroma 170—180 cm visok, bi moral torej na sekundo preteči 170 do 180 metrov, da bi bil tako uren ko pajek!

2500 stolov polžev prodajo v Avstriji na leto in prejmejo zanje 165.000 šilingov, približno en milijon 650.000 Din. Razpošiljajo jih večinoma na Francosko, kjer jih še prej dobro opitajo in nato predelajo za polže konzerve — pravo pravcato slaščico za izbrane želodce!

Baje so dognali, da so španski Baski v sorodu s Cerkezi in Georgijci.

V Španiji sijje sonce 3000 ur na leto, pri nas približno 1700 ur.

Pravijo, da čebele najraje opikajo alkoholiče.

treba ti je dveh vodnikov in mnogo dobre volje. Pri Aiguille du Midi ti vagonček na žici prihrani štiri in pol ure hoje. Nato si čez dve in pol ure v kraljestvu večnega snega, kjer prenočiš v hotelu in se še pred sončnim vzhodom odpraviš proti vrhu. Za pot na Montblanc niti ni več potrebno, da napraviš tečaj za plezanje v novi plezalni šoli v Chamonix-u.

O Balmau je znano, da je bil sanjarski človek, ki mu ni bil poklic vodnika na hribe prav nič priljubljen. Tako je začel iskati zlato, ker so takrat splošno mislili, da je v Montblancu veliko zakladov. Ko mu je bilo 72 let, se je nekoč odpravil v zgornjo dolino Sikst, da poišče žilo zlata. Splezal je v brezno in se vrnil s pečine. Neki lovec ga je opazoval. Zupan občine Sikst pa je lovca zapovedal, naj o tem molči, češ, da ne bodo začeli tujci, v škodo občini, prihajati po zlato. Tako je ostala Balmatova smrt 19 let prikrita. Ko se je razvedelo za njegovo smrt, so šli iskati njegovo truplo, a nikoli niso ničesar našli.

Takšen je bil konec drznega hribolazca, ki mu je sardinski kralj dal častni naslov: »Balmau du Montblanca«.

Bolgarski kralj je obiskal olimpijado. Na sliki je videti, kako se kralj razgovarja s Hitlerjem.

Kakšna sreča — poglej — tu je sled za levomi!

Tinček in Tonček kot detektiva

127.

V naročju zemlje.

Ni tako lahko preromati dvajset kilometrov dolgo pot. Še težje pa je prehoditi dvajset kilometrov dolgo stopnišče. Tinček in Tonček sta bila že pošteno upehana, ko so nazadnje vendarle prišli na cilj. Vodnik je mogočno stopil skozi kameniti obok in slovesno zaklical našima dvema junakoma:

»Dobrodošla v Atlantidi! Ali vesta, kako globoko smo zdaj? Dvajset kilometrov pod morsko površino!«

Tonček je neumno zmaljal z glavo in šepnil Tinčku na uho:

»Ali verjameš, da smo res tako globoko? Pomisli — 20 kilometrov! To niso mačkine solze. Če se potapljač spusti 100 metrov globoko v morje, se mu že to strašno globoko zdi. Dvajset kilometrov — nak, jaz ne verjamem!«

»Zakaj ne?« ga je zavrnil Tinček. »Pa bi bil vzel meter s seboj!«

Skrivnostna dežela Atlantida je bila nekolikanj drugačna, kot sta si jo v duhu predstavljala Tinček in Tonček. Namesto imenitnih in dragocenih palač sta zagledala pred seboj preproste kamenite kočice, podobne polkroglicam.

Pred nekakšno kamenito mizo sta stali dve ženski. Vodnik je krenil naravnost proti njima in dejal:

»Mati, dovoli, da ti predstavim dva pogumna dečka z zemeljske skorje. Kje pa je Cip? Naj mlada gosta vzame on pod svoje varstvo.«

Rekli je možakar prislonil dlani na usta in zaklical:

»Cip! Pojdi sem!«

Mag. št. 3-1579-36.

Razglas o licitaciji

Uprava občine ljubljanske razpisuje za preureditev tlaka na skladiščnih rampah pri carinarnici v Ljubljani I. javno pisarno ponudbeno licitacijo na

sredo, dne 2. septembra 1936 ob 11 dopoldne v sobi št. 15 mest. gradbenega urada v Ljubljani.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na znesek odobrenega uradnega proračuna 88.830 Din.

Predpisana kavecija znaša 9000 Din. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobivajo proti povračilu napravni stroškov med uradnimi urami v pisarni mestnega gradbenega urada v Ljubljani.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji na razglasni deski gradbenega urada v Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 8. avg. 1936.

Predsednik: dr. Adlešič Juro I. r.

Posrestva

Lepa parcela
voglana, pri sv. Jožefu, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.701. (p)

Na Jadranu
poceni napredaj stavbišče z lastno plažo, vodovod, elektrika, telefon. Vprašati: Solovjev, hotel Miramare, Crikvenica.

STAVBNI MATERIAL

izolacije vseh vrst, heraklit, keramika, šamot, mavec, cevi, beli cement se kupi najceneje pri

»MATERIAL«

LJUBLJANA
Tyrševa 36 a, Tel. 27-16

Alja Rahmanova:

26

Tovarna novega človeka

Roman.

Vendar pa nekje prav daleč zadaj v skritem kotičku moje duše čaka v meni nekaj na čudež, ki mora priti, na čudež, ki naj kot božja iskra prinese smisel v moje ubogo, mrko življenje. Včasih je ta glas v moji notranjosti razločnejši in takrat se začne srce odpirati prav na široko, da bi sprejelo ta čudež: žega ga po njem in že misli, da sliši njegovo šumenje...

Vitalij Vladimirovič je občudujoče pogledal Tamaro: njegovi pogledi so se vsesali v njene oči; in ko je končala, je rekel s trepetajočim glasom:

»Morda pa je čudež že prišel!«

Pogledal jo je z iskrenimi, globokimi očmi. Tamara ni zdržala. Povesila je oči, da ne bi podlegla; zaprla jih je, da bi ugasila iskro hrepenenja po njegovi ljubezni, iskro, ki se je vžgala v njej.

S tihim glasom je dejala:

»Ne govorite o tem, kar ne sme biti! Nikdar ne bom svoje sreče zgradila na nesreči svojega bližnjega, že zato ne, ker to ne bi bilo lepo! Mislite vendar na besede Kanta: »Dve stvari napolnjujeta mojega duha z večno novo in vedno večjo pobožnostjo: zvezdnato nebo nad menoj in moralni zakon v meni!« Znano vam je, da so to besede, ki jih cenim kot najkrasnejše, kar jih je sploh kdaj kak človek spregovoril. Ali hočete, da priznam moral našega sedanjega sistema, da sledim tistim, ki so rekli: »Slepar nam morda že zato najbolj prija, ker je pač slepar?« Pojdite, skleniti hočeva pogodbo: Nikdar več nočeva govoriti o ljubezni!«

Profesor je hotel ugovarjati, toda Tamara, ki se je zdaj zopet popolnoma obvladala, mu je pogledala v oči, mirno, skoraj veselo, potem pa dejala:

»Pomislite vendar, kako prav je imel Čehov, ko je rekel: »O ljubezni je bila izrečena doslej ena sama resnica, da je namreč velika skrivnost.« Torej pustiva jo, naj ostane skrivnost, in govoriva raje o tem, o čemer se da mnogo povedati in kar naju gotovo tudi ne zanima manj: govoriva o Rusiji!«

»O Rusiji!« Globoko razočaranje se je lotilo profesorja, ki je Tamara nato udobno sedla in začela s svojim jasnim glasom govoriti. Ali čim več je govorila, tem bolj ga je priklepala in čudno, kmalu je imel vtis, kakor da je izražala z besedami le to, kar je sam vedno mislil. Zdal ni imel nobene druge želje več, kakor da bi vedno poslušal njen muzikalični glas, da bi ji gledal v razumne sive oči in opazoval čudovito črto njenega visokega čela.

»Ali se vam, Vitalij Vladimirovič, ni tudi že tako godilo kot meni?« je vprašala. Neznansko sem žalostna, da ne morem biti deležna življenja Rusije. Kako zelo zavidam potem kateremukoli konsomoleu, ki je tako preprosto-naivno prepričan o tem, da je v Sovjetski Rusiji boljše kot kjerkoli drugje na svetu, da v zapadni Evropi ljudje po cestah umirajo od gladi, da bo kapitalizem vse zmečkal in da nikjer ni mogoče tako svobodno dihati kot pri nas! Da, zelo jim zavidam, tem naivnim dečakom, zakaj grozno je, da se tukaj, sredi Rusije, čutim izključeno iz ruskega življenja. Mislim, da je emigrantom v Parizu in Berlinu mnogo lažje; so sicer v tujini, imajo pa svojo lepo, plemenito hrepenenje po svoji domovini, med: tem ko mi nimamo niti te tolažbe. V domovini smo brezdomci. Ljubimo Rusijo, ona pa nas ne vidi, nas prezira, kakor si prizadevamo, da ne opazimo nadležnega mrčesa.

Včasih se prebudim z bridko bolečino v srcu, ki me skoro zaduši, in če si skušam potem razjasniti, kaj to prav za prav pomeni, potem se zavem, da ni nič drugega kot hrepenenje po Rusiji, ki noče o nas ničesar vedeti...

Sicer pa sem vam hotela povedati o svoji sliki. Imenuje se: »Naša današnja Rusija.«

»Tako rad bi videl vašo sliko. Ali smem priti k vam?« je prosil profesor.

»K meni?« se je grenko smehljala Tamara. »Živim v vlažni, temni kletni sobi, ki je na pol razpadla, za zastorom, skupaj z družino revnega čevljarja — krpača. Tja vas pač ne bi rada vodila!«

»Vi, z vašim slavošpevom lepote! Oh, revica!« je šepetal profesor ganjen; prijel je Tamaro za roko in ji jo poljubil. Tamara se je zdržnila in ga proseče pogledala s široko razprtimi očmi kot otrok, ki se boji ceste. Toda profesor v tem pogledu ni videl samo bojazni, temveč tudi ljubezen. Razburjen je skočil pokonci in se pri tem zadel z roko ob rokopol, ki je ležal na vogalu mize, da je padel na tla. Kot se razpo peruti velikega belega ptiča, tako so zleteli listi narazen.

Tamara se je sklonila in začela urejevati liste. Pretreslo jo je prav v notranjost in čutila je, da jo more zdaj rešiti samo eno: če nemudoma odide in se več ne vrne. Solze so ji vrele iz oči, ko jih je dvignila k njemu in zopet je mogel v njih popolnoma jasno brati, da ga ljubi. In ko je stal tako prav pred njo, je dejal:

»Tamara Nikolajevna, zakaj mačite sebe in mene? Ali ne vidite, da ste ustvarjati muče in jaz za vas? Ste li bili s svojim Fedjo srečni? Veste li, kaj je ljubezen?«

Hotel jo je objeti, ona pa se mu je izvila in odšla proti vratom.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Kravarja
ki zna dobro molziti — sprejme Prosek-dvor, Bresterica pri Mariboru.

Čevlarskega pomočnika
sprejem takoj za zbita in sivana dela po naročilu. Blaž Kimovec, Litijska. (b)

Mesarskega pomočnika
pridnega delavca takoj sprejem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11684. (b)

Žagarja
pridnega delavca takoj sprejem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11684. (b)

Blagajničarko
veščo nemškega jezika — sprejem. Ponudbe upr. »Slov.« pod št. 100-11684.

Natakarico
boljšo, mlajšo, čedno, prijazno in pošteno, išče kavarna na deželi. Ponudbe s sliko. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11676.

Službe iščejo

Manufakturst
z 13 letno prakso, pošten, agilen prodajalec, star 29 let, samski, vešč slovenskega, nemškega jezika, z dobrimi referencami — želi premeniti mesto. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Izurnjen manufakturst« št. 11682. (a)

Mizarski pomočnik
mlad, išče službo. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11669. (a)

Vajenci

Zdravo dekle
15 let staro, bi se šlo učiti trgovine. Naslov v upr. »Slovenca« Maribor št. 1181. (v)

Dijaki

Priden srednješolec
išče popolno oskrbo kje v Mostah ali v mestu. Ponudbe pod »Skromen« na upravo Slovenca št. 11706

Auto-motor

Avto
novejšega tipa, najraje Forda, malo rabljenega in z majhno uporabo bencina, bi kupil. Ponudbe na upravo »Slovenca« z označbo cene in opisom pod »Ekonomičen 11671«.

Denar

Hranilno knjižico
podeželskih hranilnic do 1.000.000 Din zamenjam s prvovrstno hipoteko na donosni mestni hiši. Pod »Sigurno« št. 11411 upravi »Slovenca«. (d)

Hranil. vloge

Vseh denarnih zavodov in vrednostne papirje vnovčuje po najvišji ceni takoj v gotovini Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica 14-I.

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Stanovanja

IŠČEJO:
Dvosobno stanovanje
snažno in sončno, išče v centru mirna stranka 3 odraslih oseb. Ponudbe pod »Zanesljiv plačnik« 11.703 na upravo. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje
oddam. Vprašati: Maribor, Tyrševa ulica 40, v mesnici. (e)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

LETUVIŠČA

Kdor želi preživeti

nekaj časa v tihoti in se odpočiti, naj gre na odlični na Malo Loko. Poleg prenovljenega doma je lep park, v bližini teče Kamniška Bistrica. Zveze z Ljubljano zelo ugodne: z vlakom iz Domžal z avtobusom iz St. Jakoba ob Savi. Postrežba prav dobra in nizke cene. Pri glasite se na naslov: Predstojništvo sester križark, Mala Loka pri Ivanu, p. Domžale. (L)

SOBE

Sobo
delno opremljeno, v bližini cerkve sv. Petra — iščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšnja vselitva« 11.705. (s)

Objave

Sodna dražba

raznega pohištva, 1 kравe, 1 vola, 3 konj, večje množine smrekovih hlobov in desk, 1 stružnika itd., bo 14. avgusta t. l. ob pol 1 pop. na Časnjici št. 32 pri železnikih v sodnem okraju škofja Loka.

Zivali

Volčjaka

čistokrvnega, starega 1½ leta, zelo lepa, prijazna žival, bi zamenjal za zelo ostrega in hudega čuvaja, bodisi volčjaka, bodisi kraškega ovčarja. — Ponudbe na upravo lista pod »Dober čuvaj 11672«.

Zavarovalnica

išče inspektorja proti fiksumu s sedanjem v Celju. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Zavarovalnica«.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta

(palača Poštni dom)

Ivana Velkavrh

roj. Cotman

v 59. letu starosti.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek, 11. avg. ob 10 dopoldne iz hiše žalosti, Brezovica 16, na tamkajšnje farno pokopališče.

Brezovica-Jarše-Mengeš, dne 10. avgusta 1936.

Zalujoči soprog in ostalo sorodstvo.